

**ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ**

**ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ**

Αθήνα, 25 Νοεμβρίου 1997

Κυρίες και κύριοι,

Στην ιστορία κάθε χώρας υπάρχουν στιγμές στις οποίες καλείται να πάρει στρατηγικές αποφάσεις. Επιλογές που θα καθορίσουν για δεκαετίες την πορεία της. Νέες συνθήκες θέτουν αμείλικτα το ερώτημα: τι πρέπει να γίνει τώρα.

Ο ελληνικός λαός έχει προχωρήσει στις επιλογές του.

Έχει αποφασίσει ότι η χώρα πρέπει να αντιμετωπίσει την πρόκληση της παγκοσμιοποίησης. Να είναι ισχυρή και ανταγωνιστική. Μέσο για τη στήριξη της ανάπτυξης, της συνεχούς βελτίωσης των βιοτικών συνθηκών μας είναι η ισότιμη συμμετοχή στις διαδικασίες της ευρωπαϊκής ενοποίησης και ιδίως η συμμετοχή στην ΟΝΕ.

Έχει αποφασίσει ότι η χώρα οφείλει να έχει παρουσία στα Βαλκάνια. Τα Βαλκάνια είναι ο χώρος ο οποίος θα μας προσφέρει δυνατότητες ανάπτυξης και συνεργασίας που αντισταθμίζουν τα μειονεκτήματα της απόστασής μας από τα κέντρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έχει αποφασίσει ότι χρειάζονται αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας της κοινωνίας μας, εκσυγχρονισμός, για να υπάρξουν περισσότερες δυνατότητες και ευκαιρίες για τους πολίτες. Να υπάρξει περισσότερη κοινωνική δικαιοσύνη και κοινωνική συνοχή.

Αποτελεί τέλος μόνιμο στόχο η προάσπιση των εθνικών μας δικαιών και δικαιωμάτων απέναντι σε οποιανδήποτε επιβουλή.

Όλα αυτά λίγο ως πολύ αυτονόητα χρειάζονται πολιτικές εφαρμογής. Πολιτικές εφαρμογής, ώστε να μη μείνουν ευγενείς επιδιώξεις αλλά να γίνουν πραγματικότητα.

Αυτές οι πολιτικές εφαρμογής δεν είναι ένας περίπατος σ' ένα δρόμο ομαλό, χωρίς εμπόδια, χωρίς δυσκολίες. Είναι αντίθετα μια επίπονη προσπάθεια. Μια προσπάθεια που δημιουργεί δισταγμούς αμφιβολίες, αντιδράσεις.

Απέναντι σ' αυτές τις αντιδράσεις θέλω να τοποθετηθώ ξεκάθαρα και ανεπιφύλακτα.

Θα συνεχίσουμε με αποφασιστικότητα την πολιτική μας. Αυτή η πολιτική, πιστεύουμε ακράδαντα, εγγυάται την επίτευξη των στρατηγικών επιλογών του λαού μας. Δεν έχουμε την δυνατότητα να σταθούμε στη μέση του δρόμου για να διαπραγματευτούμε αν θα προχωρήσουμε ή όχι. Η επίτευξη των στρατηγικών μας επιλογών αποτελεί χρέος μας. Αποτελούν το λόγο δράσης μας, το λόγο συμμετοχής μας στην πολιτική. Την πολυτέλεια συνεχών επανεξετάσεων και αδράνειας έχουν μόνο όσοι ενδιαφέρονται για μια χωρίς περιεχόμενο εξουσία. Για μας η εξουσία έχει συγκεκριμένη αποστολή.

Για μένα, για την κυβέρνησή μας, κόστος υπάρχει, όταν δεν κάνουμε τομές. Όταν δεν επιχειρούμε μεταρρυθμίσεις εκεί που πρέπει. Όταν δεν συγκρουόμαστε με κατεστημένα συμφέροντα και νοοτροπίες που υπερασπίζονται την αδράνεια. Η κυβέρνηση, εμπεδώνοντας την ως τώρα πορεία της θα στραφεί το 1998, το 1999 και το 2000 με ακόμα πιο αποφασιστικούς ρυθμούς στο μεταρρυθμιστικό της έργο, στην υπηρεσία της ανάπτυξης και του απλού πολίτη. Ό,τι αφορά την ποιότητα ζωής του πολίτη είναι το μεγάλο θέμα της κυβέρνησης. Και θα επιτύχουμε συγκρουόμενοι αποφασιστικά με ό,τι εμποδίζει τον εκσυγχρονισμό της χώρας και τον εξορθολογισμό των κοινωνικών σχέσεων και συμπεριφορών.

Κυρίες και κύριοι,

Η ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ δεν αποτελεί για την κυβέρνηση το μοναδικό μας και μονότονα επαναλαμβανόμενο στόχο. Πέρα από την ΟΝΕ, για μας υπάρχουν οι προτεραιότητες στα μέτωπα της ανάπτυξης, της κοινωνικής συνοχής, της απασχόλησης, της ανταγωνιστικότητας, της άμυνας και πολλά άλλα, που αφορούν ειδικότερους κλάδους ή ζητήματα με ιδιαίτερη σημασία για τμήματα της ελληνικής κοινωνίας.

Όμως σε κανένα από αυτά τα πεδία, με εξαίρεση την άμυνα, τυχόν αδυναμίες ή καθυστερήσεις δεν θα οδηγήσουν σε τέτοιας καθοριστικής σημασίας μη - αναστρέψιμα αποτελέσματα, όπως η μη έγκαιρη συμμετοχή στην ΟΝΕ. Βρισκόμαστε αντιμέτωποι με ένα χρονικό καταναγκασμό δύο ετών, τον οποίο δεν μπορούμε να

αγνοήσουμε. Διαφορετικά θα υποστούμε τις συνέπειες της αποσταθεροποίησης, της οπισθοδρόμησης, της υπονόμευσης σωρευμένων θυσιών πολλών χρόνων. Διαφορετικά θα διακινδυνεύσουμε την αισθητή μείωση του βιοτικού μας επιπέδου, τη σταθερότητα της οικονομίας μας, την εξασθένηση της διεθνούς μας θέσης. Γνωρίζω ότι οι πολίτες άκουσαν πολλές φορές τις θέσεις αυτές. Τις επαναλαμβάνω γιατί διαπιστώνουν μια πραγματικότητα μια αναγκαιότητα.

Στόχος μας είναι η επίτευξη των κριτηρίων του δημοσιονομικού ελλείμματος το 1998 και ο περιορισμός του πληθωρισμού στο 2% στα τέλη του 1999, ώστε η Ελλάδα να ενταχθεί στην ΟΝΕ το 2001, δηλαδή πριν από την κυκλοφορία του νέου νομίσματος. Σε καμμία περίπτωση δεν θέλουμε να υπερβούμε αυτό το χρονικό περιορισμό, γιατί οι καθυστερήσεις κρύβουν σημαντικούς κινδύνους.

Πρέπει να προχωρήσουμε κυρίες και κύριοι, αναλαμβάνοντας ο καθένας τις ευθύνες του. Η κυβέρνηση μέχρι σήμερα έχει πετύχει πολλά και, πιστεύω, σημαντικά. Στα μέτωπα της ανάπτυξης, της σταθερότητας των οικονομικών συνθηκών, της βελτίωσης των εισοδημάτων και της κοινωνικής συνοχής, τα οφέλη είναι απτά. Οι αριθμοί μιλούν. Δεν θα τους επαναλάβω. Όσα πετύχαμε, δεν τα πετύχαμε μόνοι μας. Είχαμε τη συμπαράσταση και την ενεργό υποστήριξη ευρύτατων στρωμάτων της κοινωνίας. Υποστήριξη που δεν εκδηλώθηκε μόνο στις εκλογικές διαδικασίες, αλλά κυρίως στην κοινωνική αποδοχή και εφαρμογή των πολιτικών μας.

Δημοσιονομική προσαρμογή, μείωση του πληθωρισμού, ανάπτυξη και κοινωνική πολιτική δεν επιτυγχάνονται με ευτελή φραστικά κατασκευάσματα και αφορισμούς. Επιτυγχάνονται με σκληρή καθημερινή δουλειά. Έχουμε διανύσει σημαντική απόσταση προς μια σταθερή οικονομία προς τη σύγκλιση της οικονομίας μας προς άλλες πιο αναπτυγμένες. Όμως δεν έχουμε επιτύχει ακόμη εκείνο το επίπεδο που είναι αναγκαίο για την ανταγωνιστικότητα, την αυτοτροφοδοτούμενη ανάπτυξη, τη συνεχή σταθερότητα των οικονομικών εξελίξεων. Χρειάζεται συνέχιση της προσπάθειάς μας. Αυτό το δηλώσαμε με ειλικρίνεια μέχρι σήμερα. Θέλουμε να είναι συνείδηση όλων, ώστε να πραγματοποιήσουμε τους στόχους μας.

Εσείς που είσαστε στην αίθουσα αυτή ξέρετε όσο κανείς άλλος τις σημαίνει πειθαρχία, χρονοδιάγραμμα, επένδυση σε στρατηγικούς στόχους. Ξέρετε όσο κανείς άλλος τη σημασία και την αλληλουχία των ενεργειών που είναι αναγκαίες για να φτάσουμε σε ένα αποτέλεσμα, που δεν αρκεί να το υιοθετούμε στο φραστικό επίπεδο.

Κυρίες και κύριοι,

Κλείνουμε τέσσερα χρόνια σοβαρής προσπάθειας, μέσα στα οποία το οικονομικό αλλά και κοινωνικό σύστημα της χώρας πραγματοποίησαν σοβαρή πρόοδο. Πετύχαμε πολλά περισσότερα απ' ό,τι σε προηγούμενες περιόδους, πολλά περισσότερα απ' ό,τι άλλες χώρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή και

αλλού. Η πτώση του ρυθμού του πληθωρισμού, η μείωση των δημοσίων ελλειμμάτων, η αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος αλλά και των πραγματικών εισοδημάτων αποτελούν απτά παραδείγματα. Μεταξύ των ετών 1993-97 έχουμε επιτύχει τη μεγαλύτερη υποχώρηση του πληθωρισμού και των δημοσίων ελλειμμάτων σε όλη την Ένωση.

Η διαδρομή όμως που πρέπει να διανύσουμε δεν ολοκληρώνεται σε τρία ή τέσσερα χρόνια. Κοινωνίες με προβλήματα όπως η δική μας, θέλουν ένα χρονικό ορίζοντα 6-7 ετών για να μεταβάλουν αδράνειες, συμπεριφορές, σχέσεις, για να μετασχηματίσουν δομές και να παρακολουθήσουν με επιτυχία τις γρήγορες διεθνείς εξελίξεις. Η αλλαγή σε μια οικονομία και κοινωνία θέλει χρόνο, θέλει δουλειά, ικανότητα όλων των συμμετεχόντων, αποφασιστικότητα και σύμπνοια. Μόνο τότε έχει αποτελέσματα. Μόνο με τον τρόπο αυτό απελευθερώνεται η οικονομία από το διαβρωτικό μπρος - πίσω, που το μόνο που κάνει είναι να δημιουργεί μια αίσθηση απογοήτευσης, αδιαφορίας και παθητικότητας.

Ακολουθήσαμε τη στρατηγική της βαθμιαίας βελτίωσης και προσέγγισης των στόχων και όχι τη στρατηγική του σοκ και της κοινωνικής αναλγησίας που πρότεινε η αξιωματική αντιπολίτευση, και που με αποτυχία εφάρμοσε το 1990-93. Αυτό σημαίνει ότι για μια περίοδο ορισμένων ετών, πρέπει κάθε χρόνο να πετυχαίνουμε κάτι ακόμα περισσότερο, να κάνουμε ένα ακόμα βήμα μπροστά. Πολλοί θεωρούν, ότι επειδή ζητάμε επίμονα κάθε χρόνο μια βελτίωση, το βήμα αυτό υποδηλώνει αποτυχία ή αστοχία της

πολιτικής που ακολουθείται. Όχι βέβαια. Πρέπει να έχουμε συνείδηση για το πού είμαστε, τί στρατηγική ακολουθούμε, και πού θέλουμε να φτάσουμε.

Το χάσμα που μας χώριζε από την Ευρωπαϊκή Ένωση, θα έπρεπε να το διανύσουμε σε κάθε περίπτωση, αν δεν θέλαμε να είμαστε το αποτυχημένο παιδί της ευρωπαϊκής ενοποίησης και να υποστούμε τις συνέπειες. Με τη στρατηγική που ακολουθήσαμε, το διανύσαμε κατά το μεγαλύτερο τμήμα του με ελαχιστοποίηση του κόστους. Γιατί με τη στρατηγική μας δημιουργήσαμε ανάπτυξη, η οποία δημιούργησε πρόσθετα εισοδήματα και από αυτά τα πρόσθετα εισοδήματα καλύψαμε τις ανάγκες για την περαιτέρω δημοσιονομική προσαρμογή και τη βελτίωση της οικονομίας.

Αντί λοιπόν να δούμε ότι η χώρα και η κοινωνία ολόκληρη κινήθηκαν δημιουργικά, καλλιεργείται ένα κλίμα δυσπιστίας με αντιφατικές τοποθετήσεις και επικρίσεις. Με τον τρόπο αυτό καλλιεργείται η ψευδαίσθηση ότι υπάρχουν άλλοι πολύ πιο εύκολοι δρόμοι, συνταγές που θα μπορούσαν να εξαλείψουν τα αποτελέσματα δεκαετιών πολιτικής χωρίς κόπο, αμέσως. Επειδή τέτοιοι δρόμοι δεν υπάρχουν οι στάσεις αυτές παρέχουν μια πολύ κακή υπηρεσία προς τον ελληνικό λαό.

Το κλίμα που έχει διαμορφωθεί δεν βρίσκεται σε καμιά αντιστοιχία με την πορεία της οικονομίας. Υπήρξαν τις μέρες αυτές οι πιέσεις από την ασιατική κρίση που επηρέασαν και πολλές άλλες χώρες. Οι πιέσεις αυτές αντιμετωπίστηκαν. Βρισκόμαστε και σε συνεχή εγρήγορση. Κατατέθηκε ο

προϋπολογισμός για ένα χρόνο, στον οποίο στοχεύουμε να καλύψουμε το δημοσιονομικό κριτήριο της ONE. Η πραγματική οικονομία εξελίσσεται ικανοποιητικά, ανεξάρτητα από επιμέρους προβλήματα, που πάντα είναι υπαρκτά. Ας έχουμε αίσθηση της πραγματικότητας.

Κυρίες και κύριοι,

Ξεκινάμε την πιο λεπτή ίσως, αλλά και αποφασιστική φάση της διαδικασίας προσαρμογής της οικονομίας μας. Η φάση αυτή δεν θα είναι εύκολη, όπως δεν ήταν και οι προηγούμενες. Απαιτεί όμως μεγαλύτερη αποφασιστικότητα, υπευθυνότητα και, κυρίως, συλλογική εμπιστοσύνη. Οι κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις με τις επιλογές και τη συμπεριφορά τους πρέπει να είναι εγγυητές και οι μοχλοί της επιτυχίας των στόχων που ως κοινωνία έχουμε θέσει.

Πριν από λίγες εβδομάδες, στα πλαίσια της γενικότερης αναταραχής που εκδηλώθηκε στις διεθνείς αγορές, αναπτύχθηκαν πιέσεις και πάνω στο εθνικό νόμισμα. Η απάντησή μας ήταν ακαριαία και αποφασιστική και κατορθώσαμε με συντονισμένες προσπάθειες να αποτρέψουμε τον κίνδυνο που εκδηλώθηκε. Τη μάχη αυτή είμαστε αποφασισμένοι να τη δώσουμε και να τη ξανακερδίσουμε οποιαδήποτε στιγμή χρειαστεί. Παράλληλα, λαμβάνουμε όλα εκείνα τα μέτρα που θα θωρακίσουν και θα καταστήσουν την οικονομία μας λιγότερο ευάλωτη στις πιέσεις.

Για την κυβέρνηση η σταθερότητα της δραχμής ισοδυναμεί με τη σταθερότητα όλης της οικονομίας. Η οικονομική πολιτική δεν θ' αλλάξει κατεύθυνση. Θα διατηρήσουμε σταθερή τη συναλλαγματική πολιτική που ακολουθούμε, γιατί συνολικά, δίνει το καλύτερο αποτέλεσμα για την οικονομία, τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές. Προοδευτικά η ομαλότητα επανέρχεται και ο αυστηρότερος συνδυασμός δημοσιονομικής - νομισματικής - εισοδηματικής πολιτικής πέρα από τα θετικά αποτελέσματα για την επίτευξη των στόχων μας, θα ενισχύσει και την εμπιστοσύνη στην ελληνική οικονομία και το νόμισμά της.

Η κυβέρνηση κατέθεσε τις μέρες αυτές τον προϋπολογισμό για το 1998. Η πολιτική που εκφράζει ο προϋπολογισμός αυτός μπορεί επιγραμματικά να διατυπωθεί με τις εξής επισημάνσεις:

- Δημοσιονομική σταθεροποίηση σε επίπεδα που να ολοκληρώνουν την πολυετή προσπάθεια της Ελλάδας για επίτευξη των δημοσιονομικών προϋποθέσεων ένταξης της χώρας στην τελική φάση της ΟΝΕ,
- Συμπλήρωση της νομισματικής πολιτικής, η οποία έφερε μέχρι τώρα δυσανάλογο βάρος της σταθεροποιητικής πολιτικής, με πιο αυστηρή δημοσιονομική και εισοδηματική πολιτική, με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωτερικής ισορροπίας της οικονομίας,
- Σηματοδότηση προς τις αγορές της πολιτικής βούλησης για επίτευξη των στόχων και συνεπώς της αξιοπιστίας της οικονομικής πολιτικής,
- Προτεραιότητα στις επενδυτικές δαπάνες που παράγουν ανάπτυξη και πραγματική σύγκλιση, και

- Εφαρμογή μιας εισοδηματικής πολιτικής που δεν θα αντιστρατεύεται το στόχο που θέτουμε για το πληθωρισμό. Θέλω να ξεκαθαρίσω εδώ, ότι σε καμιά περίπτωση η κυβέρνηση δεν επιθυμεί να παρέμβει στη διαδικασία των ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων που διεξάγονται ανάμεσα στους κοινωνικούς εταίρους, τις οποίες σεβόμαστε απόλυτα. Ωστόσο, δεν μπορώ να αποσιωπήσω τη σημασία και τις συνέπειες που έχουν για την πορεία της χώρας οι αποφάσεις που λαμβάνουν οι κοινωνικοί εταίροι. Δεν μπορώ επίσης να μην επισημάνω και πάλι, ότι η επίτευξη των στόχων που τίθενται, δεν αποτελεί προϊόν μόνο της αποτελεσματικότητας των μέτρων πολιτικής που εφαρμόζει η κυβέρνηση, αλλά είναι το αποτέλεσμα της στάσης του συνόλου των πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών δυνάμεων της χώρας.

Ο προϋπολογισμός στοχεύει σε μια ικανοποιητική ισορροπία μεταξύ δημοσιονομικής σταθεροποίησης, επενδυτικής ανάπτυξης και ικανοποίησης πιεστικών κοινωνικών αναγκών. Πολιτικά αποτελεί μια εφικτή απάντηση στις ανάγκες, απάντηση που προσδιορίζεται από τον ιδεολογικό προσανατολισμό της κυβέρνησής μας.

Ο προϋπολογισμός αυτός αντιμετώπισε κριτικές από δύο κατευθύνσεις. Φορολογική λαίλαπα ήταν το ένα σύνθημα. Συμπίεση των χαμηλών εισοδημάτων ήταν το άλλο σύνθημα. Και τα δύο συγκλίνουν σε έναν εξωπραγματικό ισχυρισμό. Ότι είναι δυνατή η οικονομική σταθερότητα, η μείωση των ελλειμμάτων, η πτώση του πληθωρισμού και η συνέχιση των επενδύσεων χωρίς

φόρους, με άφθονες παροχές, με κατάργηση όλων των μέσων που χρησιμοποιούμε για να περιορίσουμε τη φοροδιαφυγή. Οι μαθητευόμενοι μάγοι της ανεύθυνης κριτικής θα είναι βέβαια οι πρώτοι που θα φωνάξουν, και θα φωνάξουν πολύ δυνατά, αν δεν επιτευχθούν οι οικονομικοί μας στόχοι. Ούτε φορολογική λαίλαπα ούτε συμπίεση των χαμηλών εισοδημάτων υπάρχει. Υπάρχει προσπάθεια δικαιότερης κατανομής του φορολογικού βάρους. Γι' αυτό η τιμαριθμοποίηση της φορολογικής κλίμακας, γι' αυτό η φορολόγηση δραστηριοτήτων όπως οι χρηματιστηριακές συναλλαγές. Εμείς επιδιώκουμε ο προϋπολογισμός να στηρίξει την ανάπτυξη, τη σταθερότητα και τη δικαιότερη κατανομή των βαρών. Και αυτές θα είναι αρχές μας όταν διαμορφώσουμε τις ρυθμίσεις που θα τον υλοποιήσουν με το φορολογικό νομοσχέδιο.

Θα ήταν σκόπιμο να θυμίσω εδώ πώς σε γενικές γραμμές πετύχαμε τη μετάβαση από μια απελπιστική δημοσιονομική κρίση το 1993 σε μια τροχιά βελτίωσης του δημοσιονομικού μας προβλήματος:

- Στα τέσσερα τελευταία χρόνια, τα εισοδήματα των φυσικών προσώπων στήριξαν τη δημοσιονομική προσαρμογή μεταξύ άλλων και με τη μη - τιμαριθμοποίηση της φορολογικής κλίμακας.
- Το 1994 εισάγαμε τα αντικειμενικά κριτήρια με στόχο τη σύλληψη εισοδημάτων στα οποία ήταν έκδηλα ορατή μια κοινωνικά απαράδεκτη και εκτεταμένη φοροδιαφυγή. Έχουμε δεχθεί την ανάγκη αντικατάστασής τους, που θα γίνει εφικτή με τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό του Υπουργείου Οικονομικών.
- Το 1996 προχωρήσαμε στην κατάργηση κοινωνικά και αναπτυξιακά αδικαιολόγητων φοροαπαλλαγών καθώς και, για

πρώτη φορά, στη φορολογική επιβάρυνση των τόκων από τίτλους του δημοσίου, που αποτέλεσε μια πράξη φορολογικής δικαιοσύνης απέναντι στους μικρο-αποταμιευτές.

- Στη διάρκεια των ετών αυτών προχωρήσαμε στις μεγαλύτερες και πιο δύσκολες ιδιωτικοποιήσεις που έγιναν στα τελευταία 20 χρόνια στη χώρα, όχι μόνο με τον ΟΤΕ, αλλά και με τα ναυπηγεία Σύρου - Σκαρμαγκά και Ελευσίνας, καθώς και με αρκετές άλλες μονάδες. Η προσπάθεια αυτή συνεχίζεται. Η Κυβερνητική Επιτροπή έχει ήδη πάρει σχετικές αποφάσεις.

Στη σημερινή φάση, ένα τμήμα του επιχειρηματικού κόσμου καλείται να συμμετάσχει πιο ενεργά στη δημοσιονομική εξυγίανση, όπως έχουν κάνει και πολλά άλλα στρώματα της κοινωνίας. Οι επιχειρήσεις καλούνται να στηρίξουν ένα εγχείρημα από το οποίο άντλησαν σημαντικά οφέλη τα τελευταία χρόνια, και από το οποίο θα αντλήσουν ακόμα περισσότερα, όταν ολοκληρωθεί. Η επιβάρυνση, που καλούνται να καταβάλλουν είναι στο τέλος - τέλος μικρό τμήμα του οφέλους που αποκόμισαν από τη δημιουργία υψηλών ρυθμών ανάπτυξης και σταθερότητας στα τελευταία χρόνια.

Υπάρχουν επικρίσεις, ότι η κυβέρνηση παραμέλησε στο βαθμό που έπρεπε να ελέγξει τις δαπάνες. Η κυβέρνησή μας έκανε όμως σημαντικά βήματα και για τον έλεγχο των δημοσίων δαπανών. Και δεν πετύχαμε αμελητέα αποτελέσματα στο πεδίο αυτό. Οι δημόσιες δαπάνες ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώθηκαν από 34,4% στο 31% μεταξύ 1994 και 1997.

Ο έλεγχος των δαπανών αποτελεί όμως τη μια όψη του νομίσματος. Υπάρχει όμως μια άλλη όψη. Η εξέλιξη της σχέσης δαπανών προς ΑΕΠ δεν δίνει την εικόνα της σοβαρής αναδιάρθρωσης που επετεύχθη. Στα δύο χρόνια που πέρασαν, προχωρήσαμε στη θέσπιση του ΕΚΑΣ, το οποίο σε κάποιο μέτρο ανακούφισε εισοδηματικά μερικά από τα πιο αδύναμα τμήματα της κοινωνίας μας. Εννοώ βεβαίως, τους συνταξιούχους με χαμηλά εισοδήματα. Βελτιώσαμε, επίσης, τις αγροτικές συντάξεις. Εφαρμόσαμε το ειδικό μισθολόγιο για τα στελέχη των ενόπλων δυνάμεων της χώρας. Επιδοτήσαμε την τιμή του πετρελαίου θέρμανσης με 40 δις δρχ., ώστε να μην επιβαρυνθούν τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα. Αυξήσαμε το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Οι δαπάνες που προανέφερα, εξοικονομήθηκαν μέσα από τον έλεγχο της σπατάλης, ώστε συνολικά, οι κρατικές δαπάνες να μην επιβαρύνουν την οικονομία της χώρας. Συνδυάσαμε έλεγχο των δαπανών με κοινωνική συνοχή. Βελτιώθηκε επίσης, το μισθολόγιο των δημοσίων υπαλλήλων. Τα εισοδηματικά του δημόσιου τομέα αναπτύχθηκαν το 1996-97 με ρυθμούς που ήταν αρκετά πιο πάνω από τον πληθωρισμό και την παραγωγικότητα. Γι' αυτό και ζητήσαμε από τους εργαζόμενους αυτοσυγκράτηση για το 1998.

Η κοινωνική συνοχή αποτελεί για την κυβέρνηση βασικό στοιχείο της στρατηγικής της. Τα οφέλη από την ενίσχυση της συνοχής της κοινωνίας μας δεν είναι άλλωστε ουδέτερα για την επιχειρηματική δραστηριότητα. Δημιουργούν ένα κλίμα σταθερότητας και

δημιουργικής λειτουργίας που στηρίζει τις επιχειρηματικές αποφάσεις και τις επενδυτικές πρωτοβουλίες.

Για να ενισχύσουμε την οικονομία μας εντείνουμε τις προσπάθειες για διαρθρωτικές αλλαγές. Έχουν γίνει μεταξύ άλλων σημαντικά βήματα στην παρακολούθηση και τον έλεγχο των οικονομικών δραστηριοτήτων των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών, στον εξορθολογισμό της διοίκησής τους, στην καθιέρωση κανόνων διαφάνειας και ευθύνης στην οικονομική διαχείριση της τοπικής αυτοδιοίκησης, στην ανάθεση έργων και προμηθειών, και στο θέμα της συγχώνευσης φορέων και οργανισμών. Τα αποτελέσματα δεν είναι ακόμη ορατά στο βαθμό που θα θέλαμε. Όμως με την πάροδο του χρόνου, με την προσαρμογή στις ρυθμίσεις, με την καλύτερη λειτουργία των διαδικασιών, με τη δημιουργία μηχανισμών στις περιφέρειες και τις νομαρχίες θα γίνονται όλο και πιο φανερά. Χρειάζεται όμως συνέχεια. Και είμαστε αποφασισμένοι να υπάρξει συνέχεια.

Θέλουμε να δημιουργήσουμε συνθήκες ελκυστικές για σημαντικές επενδύσεις στη χώρα, ελληνικές, ξένες ή μικτές. Η οικονομία μας χρειάζεται επενδυτικά και τεχνολογικά ανοίγματα, ενίσχυση της ανταγωνιστικής της βάσης, περαιτέρω ανάπτυξη επιχειρηματικών συνεργασιών με κατεύθυνση αφ' ενός την Ευρωπαϊκή Ένωση και αφ' ετέρου τον ευρύτερο χώρο της Ν.Α. Ευρώπης. Η ανάληψη της Ολυμπιάδας το 2004 μαζί με τα έργα του Γ' ΚΠΣ θα ανοίξουν πολλές επενδυτικές ευκαιρίες για ελληνικές και ξένες επιχειρήσεις.

Κατάληξη της πολιτικής μας είναι η αντιμετώπιση του μεγάλου κοινωνικού προβλήματος της ανεργίας. Η απασχόληση είναι για την κυβέρνησή μας το πιο ισχυρό στοιχείο της συνοχής της κοινωνίας μας. Τα επιτεύγματα στα μέτωπα των ελλειμμάτων, του πληθωρισμού, ακόμα και της ανάπτυξης έχουν ως τελικό μέτρο κρίσης την αξιοπρέπεια, την ευημερία, την προοπτική του απλού πολίτη, της οικογένειάς του, των παιδιών του. Και αυτή η αξιοπρέπεια εξαρτάται από την ύπαρξη ικανοποιητικά αμειβόμενης εργασίας. Το πρόγραμμα για την απασχόληση και κατάρτιση των νέων ανέργων που εξαγγείλαμε είναι ένα σημαντικό βήμα σ' αυτή την κατεύθυνση.

Κυρίες και κύριοι,

Η πολιτική που θέλει να καταστήσει την Ελλάδα ανταγωνιστική απαιτεί την πολιτική στήριξη όλων. Το αν θα πετύχουμε ή όχι τους εθνικούς μας στόχους, το αν θέλουμε να βγούμε κερδισμένοι στο σκληρό ανταγωνισμό μεταξύ χωρών για ευημερία, ασφάλεια και ανάπτυξη θα προσδιοριστεί σε μεγάλο βαθμό από τη συμπεριφορά και τις αποφάσεις όλων των κοινωνικών ομάδων. Όση σημασία και αν έχουν εξωγενείς συνθήκες και επιρροές, η δική μας ευθύνη, η δική σας ευθύνη δεν μεταβάλλεται. Το Σύμφωνο Εμπιστοσύνης για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση που υπέγραψε η κυβέρνηση και οι κοινωνικοί εταίροι, είναι μία απόδειξη ότι μπορούμε μέσα από διάλογο να βρούμε κοινούς δρόμους. Ας δείξουμε όλοι ότι έχουμε τη θέληση και τη δύναμη να ανταποκριθούμε στις απαιτήσεις των καιρών.

Κυρίες και κύριοι,

Η ελληνική οικονομία έχει περάσει σε μια τροχιά με έντονα διακριτά στοιχεία σε σχέση με το παρελθόν της. Ξεπερνώντας τις μακροοικονομικές ανισορροπίες που συγκεντρώνουν τα τελευταία χρόνια σημαντικό τμήμα των προσπαθειών μας, είναι ανάγκη η κυβέρνηση να στρέψει πιο έντονα τις πολιτικές και τη δράση της σε πεδία και κατευθύνσεις που διευρύνουν τους ορίζοντες της κοινωνίας μας.

Οι μεγάλες αλλαγές που πραγματοποιούνται έχουν μεταβάλει δραματικά το τοπίο των οικονομικών εξελίξεων. Τα οικονομικά σύνορα έχουν καταργηθεί, οι εθνικές οικονομίες ενσωματώνονται όλο και περισσότερο στη παγκόσμια οικονομία, οι δυνατότητες για λήψη προστατευτικών μέτρων υπέρ της εθνικής παραγωγής μέρα με τη μέρα περιορίζονται, ενώ από την άλλη μεριά οι ανταγωνιστικές πιέσεις γίνονται όλο και πιο έντονες.

Το πλέγμα παραγωγικότητα - ανταγωνιστικότητα - απασχόληση στα επόμενα χρόνια αποτελεί ένα καθοριστικής σημασίας στοιχείο. Η ικανότητά μας στο να ενισχύσουμε το παραγωγικό σύστημα της χώρας θα προσδιορίσει τη σταθερότητα της οικονομίας και τη βελτίωση των εισοδημάτων. Στο πεδίο αυτό θα κριθεί στα επόμενα χρόνια η επιτυχία μας ως κυβέρνηση, αλλά και ως κοινωνικό σύνολο. Ήδη η πολιτική μας, για τις υποδομές που προβλέπονται στο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, τις άυλες επενδύσεις στο ανθρώπινο δυναμικό, την εκπαίδευση και την κατάρτιση, και για το σχεδιασμό του νέου αναπτυξιακού πακέτου

για την περίοδο μετά το 2000, επιδιώκει την ανταγωνιστική ανάπτυξη.

Γνωρίζω ότι σε ορισμένους τομείς έχουν σημειωθεί καθυστερήσεις. Οι καθυστερήσεις αυτές θα ξεπεραστούν. Δεν τις αποδεχόμαστε όπως δεν τις αποδέχεται η κοινή γνώμη. Εγκαθιστούμε συστήματα παρακολούθησης και ελέγχου που δεν υπήρχαν. Στο μέτρο που απαιτείται, ανακατανέμουμε τους πόρους σε έργα τα οποία εγγυώνται πιο ικανοποιητικό αναπτυξιακό αποτέλεσμα. Το κριτήριό μας δεν είναι η τυπολατρική απορρόφηση ανεξάρτητα από την ουσία, αλλά η αξιοποίηση των πόρων. Και από την επιλογή μας αυτή δεν θα οπισθοδρομήσουμε. Η εμπειρία του πρώτου Κοινοτικού Πλαίσιου Στήριξης το 1989-93, το οποίο παρά το ύψος των 15,4 δις ECU συνδέθηκε με οριακό μέσο ετήσιο ρυθμό μεγέθυνσης 1,3% είναι μια πικρή ανάμνηση και παράδειγμα προς αποφυγή.

Η ενεργός συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα, του επιχειρηματικού κόσμου στην προσπάθεια για τον παραγωγικό μετασχηματισμό και την ανάπτυξη είναι απολύτως απαραίτητη και αναγκαία. Προθέσεις για ανάπτυξη δραστηριοτήτων υπάρχουν, θετικά βήματα έχουν γίνει. Επισημαίνω όμως, ότι αν και έχει διαμορφωθεί ένα ευνοϊκό πλαίσιο για την ανάληψη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και τη πραγματοποίηση επενδυτικών προγραμμάτων, αυτό το πλαίσιο μέχρι στιγμής δεν έχει αξιοποιηθεί από τον επιχειρηματικό κόσμο όσο θα μπορούσε και θα έπρεπε.

Πρωθήσαμε προγραμματικές συμφωνίες πολλών εκατοντάδων δις δρχ., ενισχύοντας μ' αυτό τον τρόπο την εθνική παραγωγή και την απασχόληση. Ο Πρόεδρος της Ν.Δ. μας κατηγόρησε χτες γι' αυτό. Απορώ. Πιστεύω ότι πρέπει με κάθε τρόπο να ενισχύσουμε τη δραστηριότητα των ελληνικών βιομηχανιών και να στηρίξουμε την απασχόληση. Όταν έχουμε το δικαίωμα προγραμματικών συμφωνιών σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανονισμούς δεν μπορούμε να το αγνοούμε σε όφελος της βιομηχανίας άλλων χωρών.

Καταθέτουμε σύντομα για συζήτηση στη Βουλή σχέδιο νόμου για την αναμόρφωση των κινήτρων του αναπτυξιακού νόμου. Στοχεύουμε στον εξορθολογισμό του συστήματος, στην εξάλειψη των αδυναμιών που παρουσίασε ο νόμος του 1994 και στην ενίσχυση νέων στόχων.

Παρεμβαίνουμε, επίσης, στη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης και του ευρύτερου δημόσιου τομέα με σειρά τομών που ξεκίνησαν το 1997, οι οποίες θα συνεχισθούν και τα επόμενα χρόνια.

Η ενσωμάτωση της ελληνικής οικονομίας στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά επιβάλλει την αναδιάρθρωση και εξυγίανση των επιχειρήσεων. Αυτό σημαίνει ότι αν οι ελληνικές επιχειρήσεις επιθυμούν να επιβιώσουν διεθνώς και να ανακτήσουν το χαμένο έδαφος στην εσωτερική αγορά, θα πρέπει να αντιμετωπίσουν γρήγορα και αποτελεσματικά τις αδυναμίες τους. Τα τελευταία χρόνια καταγράφονται σημαντικά κέρδη για τις ελληνικές επιχειρήσεις, αλλά οι επιχειρηματικές επενδύσεις δεν

επιταχύνονται ανάλογα. Πολλοί επιχειρηματίες εμφανίζονται διστακτικοί, ικανοποιούνται από τα αυξημένα κέρδη. Όμως ο εφησυχασμός και η αναβλητικότητα μπορεί να επιφυλάξουν δυσάρεστες εκπλήξεις. Αντίθετα εκείνοι που επιλέγουν να αναδιοργανωθούν, να επενδύσουν σε νέα προϊόντα, να διεισδύσουν σε καινούργιες αγορές, να καινοτομήσουν, ανήκουν στην κατηγορία των πρωταγωνιστών του αύριο.

Κυρίες και κύριοι,

Στις πρωτοβουλίες που πρέπει να πάρουμε, ώστε στα τέλη του αιώνα η χώρα μας να έχει κάνει ένα σημαντικό βήμα προς τα εμπρός, ο καθένας έχει το ρόλο του.

Εμείς η κυβέρνηση οφείλουμε να δημιουργήσουμε προϋποθέσεις ονομαστικής και πραγματικής σύγκλισης, χαμηλής ανεργίας, ανάπτυξης και διαρθρωτικού μετασχηματισμού. Εσείς, οι επιχειρηματίες, πρέπει να λειτουργήσετε δημιουργικά, αναπτυξιακά. Να αξιοποιήσετε τις ευκαιρίες που σας προσφέρονται. Αργότερα, με την ένταση του ανταγωνισμού οι συνθήκες θα είναι δυσκολότερες. Και τα εμπόδια μεγαλύτερα.

Μπορούμε να προσβλέπουμε στο μέλλον με αισιοδοξία. Μια αισιοδοξία όμως, που δεν στηρίζεται στην ανεδαφική πίστη ότι από μόνες τους οι εξελίξεις θα είναι ευνοϊκές. Η επιτυχία προϋποθέτει κινητοποίηση, δουλειά, ανάληψη κινδύνων,

συναινετικές διαδικασίες, συνεργασίες και στρατηγική θεώρηση. Εμείς όλοι, οι παραγωγικές δυνάμεις, οι πολιτικές δυνάμεις, η κυβέρνηση πρέπει να ακολουθήσουμε το σίγουρο δρόμο που οδηγεί στην ανάπτυξη, στο αποτελεσματικό κράτος, στη δημιουργία μιας σύγχρονης και δυναμικής κοινωνίας. Ο σίγουρος δρόμος είναι ο δρόμος της ειλικρίνειας, της ψύχραιμης θεώρησης των εξελίξεων, της κοινωνικής ευθύνης. Αν πάμε αυτό το δρόμο είναι βέβαιο ότι θα βγούμε όλοι κερδισμένοι.